

la *Sort de l'Aldeà* (Catí, i allí mateix *l'Aldeà* NP al. xxviii, 107.20, 108.17), o de l'apellatiu?

En fi, veg. l'article *Addaia* (també *Adduaia*), vol. I, 14-15.

ALDALET

Partida del te. de Benicolet. Recorda el nom de l'eminent filòleg castellà Bernardo de *Alderete*, que era de Màlaga (1565-1645), si bé el seu nom és més conegut en la variant *Aldrete*. Encara que *Alderete* consta com a NL menor a la prov. de Madrid (te. S. M. de Valdeiglesias), no podem estar ben segurs que vinguin d'un topònim o siguin pròpiament antropònims, a Madrid ni a Andalusia; ni a Novelda, on hi ha *Aldret*, però només en tinc nota en llista: «el Colomer *Aldrét*, el Colomer de la Costera ---» (xxxvi, 58.13).

No fóra pas forçat relacionar-los amb el nom de la partida *L'Adela* de Silla (xxxii, 12.17) i amb el cogn. *Adell* tan antic i arrelat en el Maestrat i la PnaCast., que semblen provenir de l'àr. *Abd El-Lāb* (d'on també els andalusís *Audalla* i *Bo-Abdil*); suposant que en *Aldalet* i *Ald(e)ret(e)* hi hagués l'accentuació *Abd al-Lāb* de l'àrab normal i *Ad- > Ald-*. Però com que així no es veu una explicació clara de la *-t* o *-te*, preferim explicacions que ho justifiquin.

I n'hi ha, sense més defecte que ser dues, entre les quals hem de quedar en dubte. *L'Adela* podria venir de *dāla*¹ a altres que uns tradueixen «notoriété, publicité d'un fait» i altres «rôle, tour de role»: de l'arrel *dayl* (cercle, torn, tanda, *RMa*); com que els fem. en *-at* tenen normalment plural en *-āt*, o almenys poden tenir-lo en vulgar, *Aldalet* podria reflectir un pl. *al-dālāt*, d'on amb disim. *Alderet(e)*. Però si es confirmés que era originàriament NP, se li trobaria una etimologia antroponímica en el NP germànic: *ALDERĒT*, etimologia segura almenys per a una sèrie de NLL gallecs: *Aldrey* mun. prop de Santiago, *Aldreo* lugar prop de Mondonhedo, *Alderido* lugar de la prov. de Pontevedra; i, en la variant germ. en *-rād* (pròpia del germ. occid., doncs també sueba): *Aldarate* lugar de la prov. de Crunha (te. de Baldovinho: Madoz); recordem l'alternança entre les formes en *-rād* i en *-rēd* demostrada per Först. 120-123, i M.L., *Aportug.* PNN I, 72-73.

¹ En la llista de les pdes. del terme, *GGRV*, Val. II, 33, va seguit d'Armigalar etc., no en sé dades independents (no en la meua enq. i *AlcM* ho pot treure de la *GGRV*). — ² No havent-hi diftong *éi* en cap d'aquests noms, descarto com improbable l'etimologia *daïr* 'convent' que dóna Asín, *Contr.*, per a *Aldeire* prop de Guadix i per a dos homònims almeriencs del partit de Purchena (Madoz). *L'Alderà* pda. del Poblenu de Benitatxell (xxxiv, 68.12), tant podria sortir d'un dual en *-āni* d'aquest mot aràbic, com de *dār* 'mena de casa' (de la mateixa arrel), o del dit NP germànic, en un o altre dels dos vocalismes indicats.

Aldara, V. *Ondara*

Aldarena, *Coma* ~, també *komallaréna*, de la Collada de Pitzet baixa el *Clot de* ~, a Cabó (Urgellet) (xviii, 9.2). D'un NP germ. en *-sind*, amb rotacisme com en *Gombren*, *Gisclareny* etc. (*E. T. C.* I, 15ss.). Hi ha *Elde(s)sindus*, *-sendo*, en els aa. 981 i 964, en Aebischer (*Onom.*, § 29), que semblen correspondre a *HILDISIND* (Först. 835); però també poden venir allò i això d'un *ALDI-SIND* (amb el fecund component *ALDA-*, no menys prolífic a Catalunya: Petro *Allesen* a. 1066 (doc. relatiu a Toluges, Coll. Mor.), R. *Aulesey* any 1308, a Noedes (*RLR* VIII, 50); i amb el mateix en-sordiment de la *ð* que en *Altemir* i altres, el conegut cogn. cat. *Altissent*, que té variant *Altisench* (a Mollet del Vallès: Maspons i Labrós, *Misc. Folk.*, 51).

Aldea, V. apèndix a *Aldaia* *Aldena* (Cauce) va en els NPP; però cf. *Audena* *L'Alderà*, V. *Aldalat*

Aldinsa, variant *Eldinsa*, pda. de Montcada Val. (segons Nicolau Prim. GzSerrano, *ACCV* IX, 69); si es confirma com a forma exacta, pensariem en un nom de l'arrel àr. *dns* 'ser brut, estar sollat' (*dānas*: «sordes, immunditia» *RMa*, *DECat* s. v. *dansar*); probablement del part. act. fem. *ad-dānisa* 'l'ensutzada, plena de runa', car la *i* postònica, en els mots d'aqueixa estructura, tirava quasi pertot a perdre's en l'àrab vulgar: només ens faria escrúpol veure-hi la imela en grau *i* a la manera granadina (influència del cat. *dins* = oc. *dens*, o de la *i* *caduca*?).

ALDIQUE, l', *Almenara de* ~

A Sumacàrcer (xxxii, 143.14), poble fronterer, on alguns noms ja apareixen en la forma castellana que els donen els seus veïns de Tous: probablement de l'àr. *ad-dik* 'el gall' (*RMa*, s. v. *gallus*), perquè les almenares solen ser al cap d'un turó visible de lluny, en el qual és on apunta el primer resplendor de l'alba, assenyalada pel cant del gall: recordem els NLL cat. *Gallicant*, *Galligans*, *Cant del Gall*, cast. *Gallocanta*.

ALDOSA, l'

Nom de dos llogarets, situat l'un per damunt i cap a l'E. de La Maçana (Andorra), oït *aldóza* a La Maçana i a Tor (Coromines, 1931). L'altre és prop de Ransol, a la parròquia de Canillo.

L'any 1201 «Pere de l'Aldosa» (Baraut, *Cart. And.* I, § 97.61) signa entre els «homines de vallis Andorre» una definició amb Arnau de Castellbó. El 1275 és un tal «Iohannes de Audosa» qui es nombra entre els homes de la parròquia de la Maçana: «Noverint univarsi... quod nos de parochia de la Mazana, scilicet Bernardus de Anhos et Iohannes de Audosa, Petrus Cart de Erz, Azemar de Arensau, Raymundus Bosquet) de Pal, Berengarius de Maria, Guillelmus Riba de Sesponh, Raymundus de Tor, Petrus Lorenz et Raymundus Gerau» (Baraut, *Cart. d'And.* § 124.2).

⁶⁰ *Manuel Aldosa* era el nom d'un dels informants de